

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On tärkeää, että laissa mainitaan eri-ikäiset oppijat varhaisiästä lähtien elinikäisen oppimisen ajatuksen mukaisesti ja nostetaan näin esiin eri-ikäisten oikeus taiteen perusopetukseen. Asiaa on hyvä tarkentaa myös opetussuunnitelmien perusteissa ja näin turvata niin lasten, nuorten kuin aikuistenkin oikeus taiteen perusopetukseen.

Lain tekstissä tunnistetaan taiteen perusopetuksen erilaiset vahvuudet ja yhteiskunnallinen ulottuvuus unohtamatta itse taiteen arvoa ja olemusta. Taiteen perusopetuksen yhteys kestävään elämäntapaan on tärkeä huomio.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Lakiehdotus tunnistaa nykymallissa olevia epäkohtia ja epämääräisiä käytäntöjä. On ensisijaisen tärkeää huolehtia siitä, että opetussuunnitelmien perusteiden prosessissa huomioidaan näiden käytäntöjen korjautuminen.

Yhden oppimäärän malli, muuttuvat tuntimäärät ja lisääntyvä yhteistyö selventäminen vaativat vielä paljon pohdintaa, selvennystä sekä ennen kaikkea tukea muutostyöhön. Erilaisissa toimintaympäristöissä toimivilla tanssioppilaitoksilla on hyvin erilaisia haasteita muutoksen kanssa ja jotta taiteen perusopetuksen laadukas jatko voidaan turvata, on oppilaitoksille tarjottava käytännön

opastusta ja ohjeistusta. Opetussuunnitelmien perusteiden prosessille kasautuu paljon painetta, mutta onnistuessaan prosessi tuo konkreettisia ratkaisumalleja ja avaa uusia ajatusmalleja taiteen perusopetuksen kentälle. Myös alan liitoilla on keskeinen rooli uusien opetussuunnitelmien perusteiden jalkauttamisessa.

On suotavaa ja toivottavaa, että opetussuunnitelmien perusteissa tunnistetaan opintojen välietapit kannustimina ja pitkän aikajakson hahmottamisen tukena. On myös tärkeää huomioida eri taiteenalojen ominaispiirteet ja esimerkiksi omatoimisen opiskelun osuus eri taiteenlajien opetuksessa.

Taiteen perusopetuksen oppimäärän laajuus 1000 sekä rahoituspykälässä mainitun 1500 tunnin osalta tarvitsee käytännön selkeytystä ja ohjeistusta. Lisäksi tarvitaan opastusta varhaisiän opintojen rooliin sekä ammattiin hakeutuvien oppilaiden tuntimäärän näkyväksi tekemiseen ja järjestämiseen. Tanssialan ammatilliseen koulutukseen pyrkivälle ei pääsääntöisesti riitä 1500 oppitunnin tanssiopinnot.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Vaikka perusteissa on todettu, että kunta vastaisi koulutuksen järjestäjälle tässä laissa säädetyistä tehtävistä ja velvoitteista kuten julkisista hallintotehtävistä ja päätöksistä kuten nykyisinkin, on joissain kunnissa viranomaispäätöksiä kuvaava teksti käsitetty kunnan vastuuta laajentavana. Tämä tulkinta on ajanut kuntia pohtimaan taiteen perusopetuksen supistamista tai jopa sen lopettamista kunnan järjestämän taiteen perusopetuksen osalta.

On ensisijaisen tärkeää, että tämä virheellinen tulkinta oikaistaan ja että kuntia ohjeistetaan pykälän sisällöstä ja vastuista. Taiteen perusopetuksen toteutumismahdollisuudet eivät saa supistua virheellisen tulkinnan vuoksi.

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Pykälässä esiin nostettu yhteistyö taiteen perusopetuksen muun julkisen tai yhteisön taikka säätiön kanssa kaipaa toteutuakseen selkeää opastusta ja käytännön esimerkkejä. On ensisijaisen tärkeää huolehtia siitä, että opetussuunnitelmien perusteiden prosessissa selkeytetään yhteistyön käytäntöjä ja mahdollisuuksia.

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kaipaamme vielä tarkennusta siihen, onko lakiuudistuksen myötä musiikin järjestämisluvassa edelleen automaattisesti mukana tanssi ja koskeeko käytäntö myös mahdollisia uusia musiikin järjestämislupia? Tutkitaanko näissä tapauksissa myös tanssin osalta ammatillisia, toiminnallisia sekä taloudellisia edellytyksiä?

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On hieno asia, että laissa mainittaisiin kaikki taiteen perusopetuksen oppilaitokset yhdenvertaisina.

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Jotta yhteistyön käytännön toteutusten osalta vältetään epämääräisten käytäntöjen muodostumiselta, on yhteistyötä tarpeen selventää opetussuunnitelmien perusteissa. Asiasta tarvitaan lisätietoa myös kunnille.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Vastuutehtävä on tärkeä ja mahdollistaa erilaisten vahvuusalojen kehittämisen ja ylläpitämisen. Sen toteuttaminen kuitenkin edellyttää selkeää ohjeistusta.

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

On tärkeää huomioida, että taiteen perusopetuksen kenttä tarvitsee rahoitusta jopa lisämäärärahaesitystä enemmän. Mikäli esitettyä lisämäärärahaa ei saada, tarvitaan tarkennusta siihen, miten uudistuksen sisältöjen toteutuminen pystytään takaamaan. Miten ilman tukea olevien oppilaitosten kehitystyöhön on varauduttu?

Mikäli lisämäärärahaa ei saada, herää kysymys myös siitä, miten opetustuntimäärien muutokseen ja sen myötä valtionosuuksien muuttumiseen voidaan varautua. Lakimuutoksen myötä joidenkin koulujen opetustuntimäärät pienenevät ja toisten kasvavat. Lisäksi ne oppilaitokset, joilla nykyinen järjestämislupa koskee vain laajaa oppimäärää, mutta joissa opetetaan molempia oppimääriä siirtyvät kokonaan valtionosuustuntien mukaiseen opetukseen.

On hyvä, että oppimäärän suorittaneiden oppilaiden painoarvo esitetään alussa hyvin pieneksi. On kuitenkin olennaista huomioida, että painoarvoa seurataan ja kehitetään seuraavina vuosina. STOPP ry:n mielestä päättötodistusten lukumäärä ei voi toimia liian määrittävänä tekijänä. Asian seuranta ja vaikutukset vaativatkin selkiyttämistä: Miten esimerkiksi toimitaan oppilaitoksen kanssa, joka pystyy vain oppilaitosyhteistyön kautta tarjoamaan nykyisen yleisen oppimäärän sijaan koko taiteen perusopetuksen oppimäärää. Oppilaitos voi siis alueellaan tehdä merkittävää työtä saavutettavuuden ja saatavuuden näkökulmista, mutta varsinaiset päättötodistukset jaetaan yhteistyöoppilaitoksessa. On myös hyvä huomioida, että oppilaiden muuttaminen ja esimerkiksi opiskelun aloittaminen vaikuttavat päättötodistuskysymykseen. On hyvin mahdollista, että opintojen viimeiset vuodet suoritetaan eri oppilaitoksessa kuin missä opinnot on pääosin suoritettu.

Saatavuuden huomioiminen laissa on tärkeä nosto.

On hyvä, että tuntimäärien ja valtionosuuden määrää tarkastellaan. Koska oppilaitosten valtionosuuden määrittelevät tekijät saattavat muuttua paljonkin lakimuutoksen myötä, on hyvä, että vähennykselle on määriteltävä maksimimäärä. Onko tällä kuitenkin siirtymäaika vai noudatetaanko tässä kolmen vuoden tarkasteluaikaa?

Eri oppilaitoksissa on ollut hyvin erilaisia käytäntöjä taiteen perusopetuksen tuntimäärän ylittävän opetuksen järjestämiseen. Oppilasta kohden valtionosuusperusteisesti rahoitettavan opetustuntimäärän määrittely enintään 1500 opetustunnin kokoiseksi selkeyttää ja yhdenmukaistaa käytäntöjä, mutta sen tueksi tarvitaan selkeää opastusta ja yhtenäistä ohjeistusta.

Järjestämislupien myöntämiselle tarvitaan avoimet kriteerit. Jotta oppilaitos voi kehittää toimintaansa lain vaatimalla tavalla, on tärkeää, että järjestämisluvan myöntämisen kelpoisuuteen on olemassa selkeät ohjeistukset.

On hyvä, että valtionavustusten osalta rahoitusta käsitellään samassa kokonaisuudessa sekä järjestämisluvan omaavien koulujen että kuntien järjestämän taiteen perusopetuksen osalta.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Opettajan kelpoisuusvaatimuksia on kevennetty paljon. Pedagogiset opinnot voisivat korostua enemmänkin.

Rehtorien kelpoisuusehtoihin ei ole puututtu. Tunnistamme, että tanssinopetuslalla opettajien kelpoisuusehtojen keventyessä opettajien ja rehtorien kelpoisuusvaatimusten ero kasvaa entisestään. Urapolku opettajasta rehtoriksi on jo nyt melko haastava, sillä tanssialalla opettajatutkinto (AMK) ei riitä rehtorin peruskoulutukseksi. Rehtoriksi kuitenkin päädytään useimmin opettajan työn kautta.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Yleinen kommentti

Lakiehdotus tunnistaa nykymallissa olevia epäkohtia ja epämääräisiä käytäntöjä. On ensisijaisen tärkeää huolehtia siitä, että opetussuunnitelmien perusteiden prosessissa huomioidaan näiden käytäntöjen korjautuminen. Opetussuunnitelmien perusteiden laatimiseen on paneuduttava huolellisesti ja kentän asiantuntemusta hyödyntäen. On tärkeää myös tunnistaa alan liittojen rooli lakiuudistuksen sekä opetussuunnitelmien perusteiden sisältöjen jalkauttamisessa.

Tanssioppilaitosten kentällä on herännyt huolta sekä nykyisten yleisen oppimäärän oppilaitosten toiminnan jatkoedellytysten turvaamisesta että ammatillisiin opintoihin tähtäävien tanssin taiteen perusopetuksen oppilaiden opetuksen järjestämisen käytännöistä. Molemmat näkökulmat tarvitsevat selkeitä toimintaohjeita ja käytännön opastusta toimintansa kehittämiseksi ja laadukkaan taiteen perusopetuksen toteuttamiseksi.

On tärkeää huomioida, että taiteen perusopetuksen kenttä tarvitsee rahoitusta lisämäärärahaesitystä enemmän. Tanssioppilaitosten kentällä toimii tällä hetkellä lukuisia oppilaitoksia ilman julkista rahoitusta. Mikäli esitettyä lisämäärärahaa ei saada, tarvitaan tarkennusta siihen, miten pystymme takaamaan uudistuksen sisältöjen toteutumisen. Miten ilman tukea olevien oppilaitosten kehitystyöhön on varauduttu?

Malmberg Milla
Suomen Tanssioppilaitosten liitto STOPP ry